

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: МІСЯЧНИЙ ОГЛЯД

№ 8/2006 (Серпень)

ЗМІСТ

1. ВВП та додана вартість
2. Ціни
3. Валютний курс та монетарна політика
4. Фінансові ринки
5. Зовнішня торгівля

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

	2004	2005	2006*
ВВП (реальне зростання, %)	12.1	2.6	5.7
Внутрішній попит	9.4	11.4	12.0
Промисловість (додана вартість, зростання, %)	10.4	2.0	4.2
Ринкові послуги (додана вартість, зростання, %)	13.9	-2.1	7.3
ІСЦ (кп., %)	12.3	10.4	8.9
Пропозиція грошей МЗ (змiна, %, сп.)	44.9	38.6	34.6
Сальдо поточного рахунку (% від ВВП)	10.5	3.1	-1.0
Обмінний курс (UAH/USD, на кп.)	5.31	5.05	5.05
Дефіцит бюджету (% від ВВП)	2.9	1.7	1.4

* Оцінки CASE Україна

Керівник проекту:

Ірина Орлова

Автори:

Дмитро Боярчук, Віталій Ваврищук, Олександр Лозовий

Всі права захищено

Інформація, наведена у публікації, може вважатись достовірною. Однак, редактор не гарантує повноту та точність даної інформації.

Погляди, викладені у цьому виданні, є думками його авторів і не обов'язково співпадають з позиціями наших спонсорів.

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Покращення зовнішнього попиту та інвестиційний попит підтримували темпи росту економіки на високому рівні. Зокрема, у липні 2006р. ВВП зріс на 7.7%, дещо уповільнившись порівняно за червнем через результати у сільському господарстві. За результатами перших семи місяців 2006р. ВВП зріс на 5.5% р/р.

Індекс споживчих цін в липні прискорився порівняно із попереднім місяцем та склав 7.4% р/р порівняно із 6.8% р/р в червні. Прискорення індексу інфляції порівняно із попереднім місяцем спостерігалось вперше з початку року. Поточна інфляція є значно меншою, ніж в минулому році (в липні 2005р. ІСЦ склав 14.8% р/р).

Національний банк України в липні продовжував утримувати фіксований курс гривні до долара США на рівні 5.05 грн/дол. Для недопущення зміни курсу національної валюти в сторону її подорожчання НБУ викупив на міжбанку 315.8 млн. дол.

Індекс ПФТС в липні знизився лише на 0.2%, в той час як протягом травня та червня зниження фондового індексу складало 8.5% та 6.3% відповідно. Ринкова капіталізація підприємств, включених до списку ПФТС, в липні скоротилася на 5.7%.

У першій половині 2006 р. експорт товарів та послуг із України становив 20.9 млрд. дол. (+6% у порівнянні з січнем-червнем 2005 р.), імпорт – 21.9 млрд. дол. Протягом січня-червня позитивний баланс торгівлі послугами виріс на 372 млн. дол. США, в той час як баланс торгівлі товарами погіршився на 3.3 млрд. дол. США. В результаті у 1 та 2 кв. 2006 р. вперше з 1998 р. було зафіксоване від'ємне квартальне сальдо торгівлі товарами та послугами.

CASE Україна

Центр Соціально-Економічних Досліджень

вул. Старокиївська 10, офіс 15, Київ 04116, Україна

Тел./Факс: +380 (44) 483 2614

E-mail: info@case-ukraine.kiev.ua

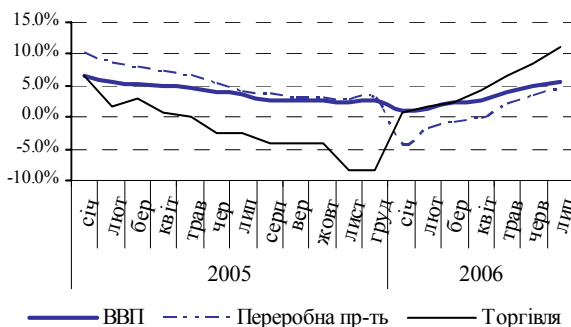

ВВП та додана вартість

Покращення зовнішнього попиту та інвестиційний попит підтримували темпи росту економіки на високому рівні. Зокрема, у липні 2006р. ВВП зріс на 7.7%, дещо уповільнившись порівняно з червнем через результати у сільському господарстві. За результатами перших семи місяців 2006р. ВВП зріс на 5.5% р/р.

У липні фактично усі сектори економіки продовжували прискорюватись завдяки інвестиційному та зовнішньому попиту. Переробна промисловість зросла на 11.4% р/р у липні завдяки металургії, машинобудуванню та хімічній промисловості. Добувна промисловість також нарощує обсяги виробництва (+11.0%) завдяки добуванню неенергетичних матеріалів на попиту на сировину для металургії. Енергетичний сектор також досяг високого результату 14.4% р/р. Фактично на даний момент вже можна стверджувати, що промисловість досить м'яко адаптувалась до нового рівня ресурсних цін і, за великим рахунком, буде підтримувати стабільні темпи росту до кінця року.

Графік 1. ВВП та додана вартість, кумулятивно, 2005-2006рр.

Джерело: Державний комітет статистики України

Ринкові послуги продовжують прискорюватись завдяки внутрішньому попиту, загальному економічному пожвавленню та низькій статистичній базі. У транспорті було досягнуто 9.1% р/р за перші сім місяців 2006р., оскільки прискорились темпи росту у промисловості. Торговля зросла на 11.0% за січень-липень 2006р. Висока активність споживачів та низька база порівняння стали основними причинами такої динаміки.

Будівництво розвивається завдяки інвестиційному попиту. За сім місяців поточного року сектор зріс на 7.1% р/р. Сільське господарство дало негативний результат у липні через збір урожаю. За сім місяців обсяги виробництва с/г продукції скоротились на 1.4% р/р.

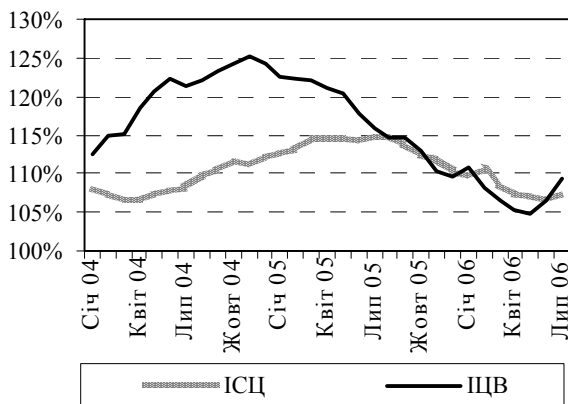
Ціни

Індекс споживчих цін в липні прискорився порівняно із попереднім місяцем та склав 7.4% р/р порівняно із 6.8% р/р в червні. Прискорення індексу інфляції порівняно із попереднім місяцем спостерігалось вперше з початку року. Поточна інфляція є значно меншою, ніж в минулому році (в липні 2005р. ІСЦ склав 14.8% р/р). Процес підвищення індексу інфляції спостерігається також і в промисловості (ЩВ в липні дорівнював 9.5% р/р). Поряд з тим промисловість впевнено нарощує обсяги випуску (темпи приросту обсягу виробництва в промисловості щомісяця підвищуються).

Основним фактором, що посприяв підвищенню рівня інфляції в споживчому секторі, стали ціни на послуги, які зросли в липні на 28.5% р/р. Зокрема, ціни на газ для населення з 1-го липня постановою НКРЕ були підвищені на 85%, також з 1-го вересня будуть підвищуватися ціни на електроенергію.

Водночас ціни в секторі товарів продовольчої групи в липні порівняно з попереднім місяцем знизилися на 1.8%. Відповідно річний показник інфляції для продовольчих товарів знизився до 2.4%. Дефляційні процеси в сільському господарстві стали основним фактором, що сприяв подешевшанню харчових товарів.

Збільшення обсягів виробництва в промисловості супроводжувалося підвищенням рівня інфляції. Підвищення ЩВ було в основному спричинено сприятливою ціновою ситуацією на зовнішніх ринках для основних видів українського експорту. Суттєво зросли ціни на продукцію металургії та продуктів переробки металу (11.9% р/р в липні порівняно з 3.6% р/р в червні).

Графік 2. ІСЦ та ІЦВ у 2005-2006 рр., р/р

Джерело: Державний комітет статистики України

Обмінний курс та монетарна політика

Національний банк України в липні продовжував утримувати фіксований курс гривні до долара США на рівні 5.05 грн/дол. Для недопущення зміни курсу національної валюти в сторону її подорожчання НБУ викупив на міжбанку 315.8 млн. дол. США. Надлишок пропозиції валюти спостерігається вже третій місяць поспіль. Зокрема, в червні він був викликаний додатним сальдо рахунку поточних операцій. Протягом липня незначно знизився курс гривні до євро та російського рубля (1.1% та 0.8% відповідно), що пов'язано із подешевшанням долара на світових валютних ринках.

Попит та пропозиція на готівковому валютному ринку були майже врівноважені. Попит на іноземну валюту з боку населення перевищував її пропозицію лише на 11 млн. грн. Рівновага на ринку була підтримана впевненим зростанням пропозиції валюти населенням.

Порівняно з попереднім місяцем в липні прискорилося зростання грошової бази та широкої пропозиції грошей (23.8% р/р та 39.3% р/р відповідно). Однак обсяг грошової бази ще не досяг рівня початку року. Водночас готівка поза банками зростала дещо повільніше, ніж минулого місяця. Уповільнення темпів росту готівки спостерігається протягом усього першого півріччя. Поряд з прискоренням темпів росту грошової бази дана тенденція свідчить про покращення структури грошової маси (частка М0 в М3 в липні знизилася до 29.9%).

Прискорення грошових агрегатів відбувалося на фоні зниження обсягів рефінансування комерційних банків НБУ. Обсяг операцій рефінансування склав у липні 472.5 млн. грн. Водночас НБУ 5 липня знизив ставки по кредитах овернайт на 0.5 відсоткових пункти. Даний крок був наслідком зниження 10 червня облікової ставки. Національний банк поступово здешевлює кредитні ресурси для комерційних банків та підвищує ліквідність банківської системи через зниження резервних вимог.

Позитивною тенденцією липня було прискорення зростання депозитів (46.7% р/р проти 42.0% р/р в попередньому місяці). Традиційно вкладення в іноземній валюті зростали швидше ніж в гривні, що відбувається в основному завдяки юридичним особам. Зокрема темпи росту депозитів юридичних осіб поступово прискорюються в той час як фізичні особи уповільнюють ріст вкладень. Загалом, кредити зростають швидшими темпами ніж депозити. Приріст кредитів в липні склав 66.2% р/р. Основним стимулюючим чинником випереджаючого зростання кредитів служить споживче кредитування (кредити фізичним особам в липні зросли на 145.5% р/р).

Ставки по депозитах в іноземній валюті дещо зросли, в той час як по гривневих вкладах впали. Загалом інтегральна ставка по депозитам залишилася на рівні минулого місяця. Водночас ставки по кредитах дещо впали (з 13.8% в червні до 13.4% в липні). Поряд із зниженням ставок по активних операціях НБУ дана тенденція свідчить про подешевшання грошових ресурсів в економіці.

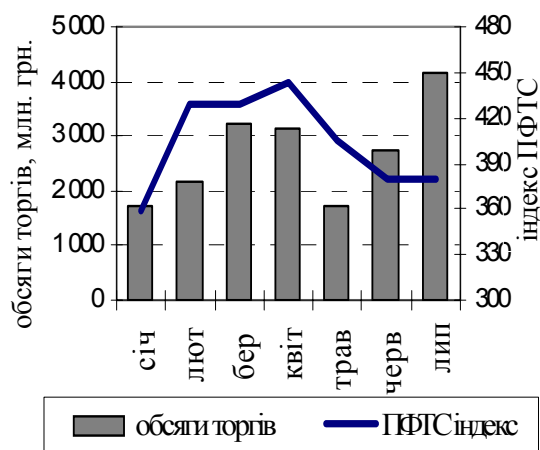
Фінансові ринки

Індекс ПФТС в липні знизився лише на 0.2%, в той час як протягом травня та червня зниження фондового індексу складало 8.5% та 6.3% відповідно. Ринкова капіталізація підприємств, включених до списку ПФТС, в липні скоротилася на 5.7%. Дещо менше зменшення капіталізації було зафіксовано по компаніях першої десятки (-3.4% місяць до місяця). Найбільше серед компаній, що входять до першої десятки подешевшали банки „Аваль” та „Укрсоцбанк” на 18.0% та 20.0% відповідно. Саме „Аваль” був головним чинником пониження фондового індексу, однак зважаючи на його невелику вагу в корзині індексу (5.7%) даний вплив був нівельований.

Активність українських емітентів на ринку єврооблігацій в липні була мінімальною: жодного випуску єврооблігацій не було зареєстровано. Залучення ресурсів на зовнішніх ринках відбувалося за допомогою синдікованих кредитів. Загальна сума залучених таким чином кредитів банками України склала 86 млн. дол. США, водночас „Азовсталь” та ІСД отримали синдікованих кредитів на суму 120 млн. дол. США та 100 млн. дол. США відповідно.

Протягом липня індекс JP Morgan EMBI+Ukr spread зменшився на 12.6% та склав 195 процентних пунктів. Причому індекс для України знижувався швидше, ніж для економік, що розвиваються. Зменшення індексу свідчить про підвищення надійності та прогнозованості виплат по облігаціях українських емітентів.

Графік 3. Фондовий індекс ПФТС у 2005-2006 рр.

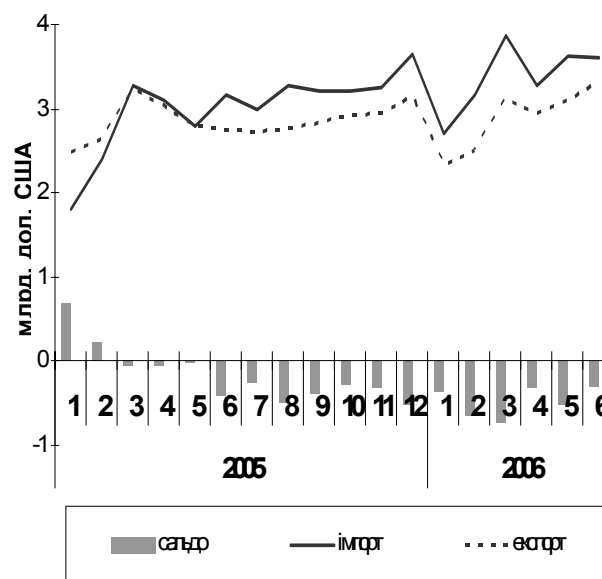

Джерело: ПФТС

Зовнішня торгівля

У першій половині 2006 р. експорт товарів та послуг із України становив 20.9 млрд. дол. (+6% у порівнянні із січнем-червнем 2005 р.), імпорт – 21.9 млрд. дол. Протягом січня-червня позитивний баланс торгівлі послугами виріс на 372 млн. дол., в той час як баланс торгівлі товарами погіршився на 3.3 млрд. дол. В результаті у 1 та 2 кв. 2006 р. вперше з 1998 р. було зафіксоване від’ємне квартальне сальдо торгівлі товарами та послугами. При цьому від’ємне сальдо торгівлі товарами зберігається протягом останніх 16 місяців. У січні-червні 2006р. послуги забезпечували 16.9% загальних показників номінального експорту та 7.3% номінального імпорту.

Графік 4. Баланс торгівлі товарами 2005-червень 2006

Джерело: Державний комітет статистики України

Сільськогосподарські виробники і надалі потерпали від обмежень, запроваджених Росією на імпорт молочних та м’ясних продуктів, виготовлених в Україні. Однак, зростання експорту зернових (+19.3% в 1 півріччі) частково компенсувало падіння поставок м’ясо-молочної продукції.

Номінальні обсяги експорту текстильної промисловості скоротилися на 2.3%, що може бути пов’язано із скороченням обсягів операцій з давальницькою сировиною. Водночас експорт сектору машинобудування зростає: обсяги експортованих транспортних засобів зріс на 30.6%, механічного та електрообладнання – на 8.4%. Металургія, що забезпечує близько 34% загальних обсягів експорту, була основним сектором, що забезпечив покращення загальних експортних показників економіки. Зростання світових цін на метали сприяло зростанню номінального експорту з України. Згідно з інформацією агентства MEPS, у червні 2006 року індекс цін на сталь та вироби із сталі був на 15% вищий, ніж рік тому (у липні різниця становила вже 24%).

У серпні Європейська комісія прийняла рішення збільшити квоту на поставки металопродукції з України у 2006 році на 60480 тон, оскільки цей залишок не був використаний виробниками у 2005 році. Згідно із договором між Україною та ЄС, невикористана квота може бути перенесена на наступні періоди.